

ERA NOTÍCIA:

COMENCE ETH CORS ESCOLAR

Arribat eth mes de Seteme, comence un nau cors. Un an mès entre 900 e 1000 estudiants d'E.G.B dera Val, tornen a amplir es classes e us 50 professors son es encargats d'educar e formar as nòsti mainatges.

Ena Val d'Aran en aguesti moments tot er Ensenhament ei públic e compde taben tamb escoles mairals que se tròben en Les, Bossòst e Vielha.

Aguest àmbit compde ena Val tamb eth suport de diferenti Organismes e Associacions com son: es A.P.A de Les, Bossòst, Vielha Arties e Salardú qu' amassa tamb eth grop de mèstres trabalhen entà arténher ua milhora ena qualitat der Ensenhament, faena que se ve facilitada peth Centre de Recorsi Pedagògics que servís d'amparament ath trabalh professionau des mèstres e ei encarcat dera organisacion de còrsi, e preste de material principalments.

En quant ar ensenhament der Aranés e na escola cau d'ider qu'en aguest nau cors que comence toti es alumnes d'E.G.B receberan 2 ores setmanals dera nòsta lengua segontes ua orden deth Departament d'Ensenhament dera Generalitat de Catalunya, e que tà impartir aquestes classes se compde a mès de tamb es mèstres de cadua des escoles tamb un professor itinerant que impartís classes per totes es escoles dera Val.

IMPRESI SENSE ADREÇA

EDITORIAU

ER AUANTATGE DER ARANÉS

Er Ensenhament ei un des aspectes sociaus mès assumits per tota era poblacion, e ei imprescindible qu'es mainatges assistisquen entà estudi tà adquirir ua justa formacion.

Ei lamentable pensar qu'ena Val d'Aran tamb er important nivèu socieconòmic qu'a, encara existís un bon grade d'analfabetisme. N'i a pro damb revisar es padrons.

Mès existís tabé era conciença clara de demanar e exigir ua bona educacion entàs hilhs entà evitar qu'aquesta situacion sigue permanenta.

E, ei important destacar qu' ath delà, tabé se va adquirint era conciença de que alfabetisar vò d'ider apréner era manèra de viuer dera pròpia tèrra.

Cada viatge s'enten milhor qu'es mainatges dera Val an d'apréner er aranés ena escola. E se compren qu'apréner er aranés de manèra convenienta contribuirà a qu'es mainatges aranesi agen eth domini d'ua lengua mès qu'es sòns vesins e eth domini adequat des lengües contribuís a educar mainatges mès inteligents.

Era Val d'Aran a er auantatge dera sua lengua.

CLASSES D'ARANÉS

El Centre de Normalisacion Lingüística oferís classes d'aranés gratuïtes a dos nivèus.

NIVÈU A. - Tà no aranesiparlants.

Se haràn classes setmanaus enes principals poblacions araneses.

NIVÈU B. - Tà aranesiparlants.

S'aufrisen classes intensives tà grops de mínim 5 personas e màxim 7. En dètz dies de classe diària s'apren a escriure er aranés correctaments.

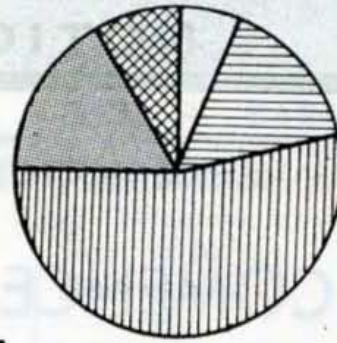
Se bèth grop vò aprofitar aquesta ocasion, eth Centre de Normalisacion Lingüística desplaçarà un professor ath lòc demanat enes dies e ores qu'eth grop desirè. Telefonatz ath Centre de Normalisacion Lingüística tà concretar.

Telf. 64 00 92

APREN A ESCRIBER ARANÉS !

NIVÈU DE CONEISHEMENT DER ARANÉS

	no le saben/nc. 6,8%
	sonque l'entenèn 13,9%
	l'entenèn e le parlen 54,5%
	l'entenèn, le parlen e le liegen 15,6%
	tabé le saben escriure 8,9%

Sonqu' un 7% dera poblacion aranesa a un desconèishement total der aranés. Eth 93% restant a un nivèu de coneishement diuers, que va des d'ua comprensió orau elemental enquià saber e podè-le escriure.

Per tant, 4 de cada 5 des poblants aranesi son en condicions d'expresà-se en aranés, e 3 d'eri le parlen abituaument.

HÈNT LITERATURA ... ETH REI ARTUS

Eth Rei Artus ère un gran caçaire. Toti es dies gessie pes camps e pes bòsqui tamb es sòns cans, es sòns shivaus e es sòns vailèts qu'èren es que tocauen es trompetes.

Un dia de Pasca, eth Rei Artus ère en missa, e en moment dera Consagracion entenec a lairar as sòns cans qu'auïen vist un sanglièr. Gessec dera glèisa, mès encara no ère dehora, qu'er aire se l'emportèt damb es sòns cans, es sòns shivaus e es sòns vailèts.

Des de que siguec emportat per aire, eth Rei Artus cace pes aires e caçarà enquià eth dia deth jutjament.

Mès eth praube òme no cace pás granes pèces. Agarre ua mosca cada sèt ans e encara soent es sòns cans se l'an minjada antes que la pogue préner.

Aciu auetz eth càstig deth Rei Artus. Mòlti còps enes nets d'iuèrn auetz entenut un gran tapatge en cèu. Beth còp ei era sauvatgía que viatge, mès quaque còp ei eth Rei Artus que cace.

BLADER, J.F.: Contes de Gasconha. II garba.

OPINION

Hè dejà molt de temps que me ronda era idea d'ua naua crida ara poblacion sus era Coral, e profiti ara era oportunitat que me da eth Centre de Normalisacion en sòn Noticiari Informatiu.

Era Coral fonce des de hè 3 ans, e ei formada per un grop molt eterogèni d'òmes e de hemnes de diferentes edats e ocupacions, a on arrés laguens d'eth a dè senti-se discriminat per cap de motiu.

Er únic objectiu ei eth d'amassà se entà cantar e disfrutar en tot hèc.

Solet se demane era assisténcia as ensagi de 9 a 11 deth ser apuprètz un dia concret ara setmana, e un shinhau de voluntat e constància.

I a ua participacion mès grana de hemnes en quant a número, e era Coral a d'auer un cèrt equilibri entà desvolopà-se, ei per aquerò que demanam a toti aqueri òmes que sentisquen bèra inclinacion per cantar qu'assistisquen a quaqu'un des nòsti ensagi e ac pròben.

No vos deishesquetz impresionar peth que diràn o perque açò ei causa de hemnes o de gent desocupada que no sap que hèr. Tot ath contrari, animatz-vos e participatz, sò segur que disfrutaratz.

Sabem deth besonh qu'a er òme de cercar d'auti sentits ena vida que van mès enlà deth minjar o deth dormir.

A besonh de laurar era tèrra e pensar ena produccion, prò taben a besonh de plantar ua flor solet peth plaser d'aguardà-la. Açò ei important, aquest ei eth plaser que se pòt experimentar en tot cantar, pintar, escriuer eca...

Tabé sabem que no tot eth mon tròbe es madeishes sensacions enes madeishi lòcs e tamb es madeishes

accions, e que non passe absoluta-ments arren se a un no l'agraden aquestes activitats, però creigui que vau era pena er esfòrç per descorbir era "mia veu" tamb e entre es autes veus.

Er esfòrç ven dat peth caràcter repetitiu de quaqu'un des pasatges que tara sua afinacion ei besonh de repetí-les multi còps, ara ben, ei recompensat tamb er objectiu conseguit, sobertot s'auem en compde qu'ei molt difícil reunir armònicaments -que no unificar- ço qu'ei diferent.

S'a d'auer tot açò en compde e eth contacte social e era relacion entre es persones qu'an en comun eth desir de cantar.

Entà acabar, era Coral no ei un grop barrat ne ac vò èster; eth sòn objectiu com auem dit abantes ei unicaments cantar e disfrutar tamb aquest cant.

Atau servisque acò d'anonci e invitacion a tot eth que se sentisque atirat ad aquesta activitat, sabent qu'a es pòrtes dubèrtes e era benvenguda per auança.

Carmelo.

COLLABORA TAMB ES TÒNS ESCRITS O ARTICLES EN

ToTi

NOTICIARI ARANÉS

* S'auetz dificultats entà escriuer en aranés, podetz adreçar es vòsti escrits ath Centre de Normalisacion Lingüística, a on se harà era traduccion des madeishi ara nòsta lengua.

INFORMACIONS

ES TELÈFONOS MÈS CORRENTI

AJUNTAMENTS:

VIELHA: 64 00 18

BOSSÒST: 64 81 57

LES: 64 80 07

NAUT ARAN: 64 50 30

POMPIÈRS:

VIELHA: 64 00 80

BOSSÒST: 64 80 80

LES: 64 81 79

FARMACIES:

J.M.PALÀ.Vielha 64 01 63

M.ALMANSA.Bossòst: 64 82 19

BAQUEIRA: 64 53 88

POLICIA: 64 80 14

RADIO ARAN: 64 54 70

ESPITAU DERA VAL D'ARAN: 64 00 06

CARRABINÈRS:

VIELHA: 64 00 05

BOSSÒST: 64 82 07

LES: 64 81 77

BAQUEIRA: 64 50 32

SECCION LIBRES

VIAUT, A.: L'Occitan Gascon en Catalogne Espagnole.

Le Val d'Aran. Publications M.S.H.A. n° 105
Mars 1987.

OBIOLS, J.: "Esvorancs". Fets i Llegendes de la Muntanya.

Publicacions del passeig, Seu d'Urgell, 1987

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

EDITE:

Centre de Normalisacion

Lingüística dera Val d'Aran

C/ Sarriulera s/n

Telf. 64 00 92

25530 VIELHA

DIRECTOR:

Jusèp Loïs Sans Socasau

COLLABOREN:

Josep Mas Mas

Jovita Ané Sanz

Manuela Ané Brito

DIBOISHANT:

Jordi Tremosa

IMPRIMÍS:

Imprenta Vidal

C/ Tunel s/n

25530 VIELHA

DEPÓSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles o comentaris publicats en noticiari TOTI, son- que expresen era opinion des sòns autors.

ETH REMOQUET DERA SETMANA

